

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft inte Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, grootte Markt, n° 51.De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.**Abonnement**binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 8 AUGUSTUS.

Hoe het in Zwitserland gaat.

In Zwitserland, gelijk men weet, is men bezig met een nieuwe religie in te richten. Voor den dienst dier religie moet men een *nieuwe* soort van priesters hebben, en om deze op te rakelen, doet men eenen oproep aan al de apostaten van Europa en Amerika!

Doch al de katholieke landen te zamen zijn niet bekwaam slechte priesters genoeg te leveren, om de plaatsen te vervullen, waaruit de goede priesters in Zwitserland zijn weggejaagd geweest.

Het gouvernement had doen aankondigen door *Le Temps*, den *Journal des Débats*, de *République Française*, de *Indépendance belge*, en andere soortgelijke *godsdiens*ige bladen, op de vierde bladzijde, tusschen duizend andere dingen, welke men niet noemen kan, de in wedstrijd-legging van **acht-en-twintig pastoriën!**

Aan degenen, die zich aanboden met den titel van noch geloof noch zeden te hebben, van afgescheiden te zijn van den Paus, of van door hunne wettige bisschoppen afgesteld geweest te zijn, beloofde men vette jaarwedden, goede woning, vuur en licht, verzekerd rustpensioen, en menigvuldige andere profities.

Voor het overige men was niet moeilijk. Al waren ook de kandidaten geene priesters, als zij maar eenigen tijd in het seminarie geweest en er uitgejaagd waren, zij mochten aanspraak op de plaatsen maken, en zeer fajspenlijke *oud-katholieke* pastoors worden... De eenigste voorwaarde, welke men van hen eischte, was van zonder stamelen dagelijkse heiligenschenderijen te bedrijven!

Niettemin heeft men de acht-en-twintig kandidaten niet gevonden. Het bestuur der eerediensten, ondanks al zijne pogingen, zijne aankondigingen in al de slechte gazetten, zijne zoo gemakkelijke en aantlokkende voorwaarden, heeft, gansch Europa en Amerika, slechts 14 kandidaten kunnen opvisschen! Er blijven er nog veertien te vinden, en wij zijn wel benieuwd om te weten, of de nieuwe oproep, die in de bovengemelde dagbladen wederom gaat verspreiden, bekwaam zal zijn om aan het gouvernement van Berne de veertien Judassen te verschaffen, welke het nog noodig heeft!

Als gij zoo iets hoort en leest, zoudt gij niet moeten spij hebben, dat de liberalen, die beweren dat *Zwitserland* ons een voorbeeld geeft, dat *België* zou moeten navolgen, met de laatste kiezing aan het roer niet gekomen zijn?...!

De plannen van Peerjan

DOOR

SLEECKX.(6^e VERVOLG.)

De spelbreker, in hunne oogen een misdadiger van de ergste soort, een overlaat, die voor, het minst, tentoonstelling en veeljarige tuchthuistratf verdienende, dat hij zich niet ontzag Peerjan het bekomen eener behoorlijke bruid te bemoeilijken, was inderdaad niemand anders dan Bruno! En wie was Bruno?

Het was... hun eigen dienstbode, de geringste hunner boden, een knaap van wie zij niet konden denken iets dergelijks te moeten vreezen, van wien zij niet hadden vermoed, dat hij ooit hun of hunne plannen hinderlijk konde worden, gelijk een vlichtige blik op zijn leven en zijne vroegere gedragingen het genoegzaam zal toonen.

VI.

Bruno.

Bruno De Groof, alias Bruno van Peerjan, was een van die ongelukkige weeskinderen, welke de kleine arme, dat het hureel van weldadigheid der stad Antwerpen, ten gevolge der weigering van den grooten arme, of het bestuur der godshuizen, zich gedwongen ziet op te nemen en bij de dorpeelingen der omstreken uit te besteden.

Waarom het Staatsbestuur en sommige stadsbesturen die uitbestedingen blijven dulden, bekennen wij ronduit niet te begripen.

Het komt, zegt men, hierbij, dat de wet de verplichtingen der godshuizen niet nauw genoeg bepaalt.

Wanneer de heeren bestuurders 't getal wezen

Altijd het zelfde.

De liberale gazetten beweren, dat de oorlog, welke don Carlos in Spanje voert, jaarlijks ten minste 150 miljoen kost, en dat niemand in staat is, zulke som te leveren als de Jezuïeten.

Die Jezuïeten zouden moeten oneindig rijk zijn!

Indien zulks waar was, antwoordt *La Paix* dan zouden de Jezuïeten een beter gebruik van hunne gelden kunnen maken.

Zij zouden namelijk de handen van alle liberale gazetschrijvers kunnen vol steken en op weinig tijd zouden al die heeren hun geschreeuw tegen de Jezuïeten staken, en de oorlog tegen godsdienst en maatschappij zou ophouden!...

Dat weten de Jezuïeten heel goed. Hadden zij nu maar het geld!

Kies-Kronijk.Men leest in het *Journal de Bruxelles*:

Eene talrijke deputatie, samengesteld uit provinciale raadsleden, burgemeesters en andere voorname personen van het arrondissement Veurne-Oostende, met M. Visart, volksvertegenwoordiger van Veurne aan het hoofd, heeft zich gisteren bij den burggraaf Bernard du Bus de Gisignies aangeboden, aan wie zij gelast was de kandidatuur voor den Senaat aan te bieden, in vervanging van M. A. du Bus de Gisignies, overleden. M. Bernard du Bus had tot heden gearzeld, zijne rust aan de bewegingen der politiek op te offeren; doch zoo vele verkleefde en dankbare vrienden van zijnen vader en van zijnen oom rond zich vergaderd ziende, heeft hij niet kunnen weigeren de edele overleveringen zijner familie voort te zetten. Hij heeft dus de kandidatuur aangenomen, welke hem werd aangeboden.

Wij wenschen er onze politieke vrienden geluk mee; zij zullen in M. B. de Bus die bekwaamheid, werkzaamheid en onvermoeide zelfsoffering terugvinden, die zijnen naam in Vlaanderen terecht bij het volk heeft bemind gemaakt.

De Tijd, van Amsterdam, deelt een stuk mede, dat door den Belgischen Groot-Oosten, of hoofdloge der Vrijmetselarij in ons land, aan zijne onderhoorigen is gestuurd geworden. Daaruit blijkt klaar, welken invloed deze verderfelijke secte op te kiezingen en op het bestuur des lands uitoeft, vermits zij al hare leden dwingt, blindelings te gehoorzamen, en alles uit te voeren wat de opperbazen der loges beslissen. Dit merkwaardig stuk luidt aldus:

te aanzienlijk oordeelen voor de inkomsten, waarvoor zij beschikken, laten zij de overtalige kinderen ten laste van het bureel van weldadigheid, en daar dit bureel geene weeshuizen bezit, of het onder geldelijk oogpunt, voordeliger acht, worden de kleinen naar de boeren gezonden.

Die redenen mogen anderen geldig schijnen, voor ons zijn zij 't in geenen deele.

Dat de beschikkingen der wet te wenschen laten en dat het onderhoud eens kinds in den buiten minder kost, geven wij gereedelijk toe, doch zulks verschoont het Staatsbestuur en de stadsbesturen niet. Als eene wet slecht of ontoereikend is, moet men ze verbedigen, en de reden van goedkoopheid nemen wij nog minder aan.

Wij vragen aan alle menschen met hart en verstand, of zij zouden mogen in aanmerking komen, waar niet alleen de tijdelijke verpleging van zoo vele onnoozele schepsels, maar tevens geheel hun volgend leven, hun toekomstig geluk of ongeluk op het spel staat.

Laat kleine steden, niet bij machte om weeshuizen op te richten, pogen zich met dergelijke uitvluchten te verschoonen, volrijke, gewichtige gemeenten, die niet op het geld moeten zien en jaarlijks aan schouwburgten, praelgestichten en andere nuttelooheden ten behoeve der hoogere standen ontzigtelijke sommen te koste leggen, vóórname middelpunten van koophandel en zijverheid, welke armwezen overvloedige inkomsten geniet, zouden anders moeten redeneeren en te werk gaan.

Wij noemen het eene schande, dat men, in ons democratisch land en in onze eeuw van vooruitgang en beschaving, op zoo schreeuwend eene wijze een der heiligste plichten van de samenleving onduikt.

De ellendige kleinen, aan een spotprijs in den buiten besteed, worden niet zelden door degenen, welke naar het heet, bij hen de plaats der ouders

« De loge, in wier gebied een kiezing moet plaats hebben, zal eenen kandidaat-vrijmetselaar ter goedkeuring aan den Groot-Oosten voorstellen, opdat dit hem aan al de Broeders, die onder zijne bevelen staan, aanbevele. Zoowel bij nationale of provinciale, als bij gemeentelijke kiezingen, blijft de noodige goedkeuring aan den Groot-Oosten voorbehouden. Elke Broeder moet zich *onder eed* verplichten om al zijne invloed te gebruiken tot kiezing van den aldus goedgekeurden kandidaat. De gekozen Broeder moet zijne politieke geloofsbelijdenis afleggen ten aanhoore der gansche loge; daarvan zal akte worden gemaakt. In geval van ingrijpende kwesties tijdens te duur van zijn mandaat, zal hij zich tot den Groot-Oosten moeten wenden, en hem om raad vragen. Degene, die de verplichting, welke hij op zich heeft genomen, niet getrouw nakomt, stelt zich aan gestrengere straffen bloot. De oplegging dier straffen is aan den Groot-Oosten overgelaten. »

Zal men nu de oogen openen, en eens goed begrijpen, dat het « liberalisme » slechts een masker is, welk de Vrijmetselarij aantrekt om eenvoudige lieden te bedriegen? Wie voor de « liberalen » stemt, stemt voor de Vrijmetselaars, die niet anders beoogen dan Kerk en Godsdienst te verdrucken, en, gelijk een hunner gezegd heeft, « in den modder te versmachten! »

Landbouw.**IETS OVER DE AARDAPPELEN.**

Thans staan de aardappelen in vollen bloei.

Te dier gelegenheid zullen wij aan de landbouwers eenen goeden raad geven, te weten van *zonder wistel de bloemen der patatenplanten af te plukken.*

Inderdaad, als op de bloemen de kleine ronde vruchten volgen, is er voor het rijpen dier vruchten en der zaden die er in liggen eene groote hoeveelheid voedsel noodig, dat derhalve aan het vormen der onderaardsche knollen ontrokken wordt.

De organische stoffen, die de verschillende deelen der plant voeden, worden uit zekere bestanddeelen der aarde en der lucht, door de bladeren, onder de invloed van het licht bewerkt. Die stoffen als de plant haren vollen groei heeft bekomen, gaan gedeeltelijk naar boven om de vruchten en het zaad te ontwikkelen en te rijpen, gedeeltelijk naar onder om de onderaardsche deelen te voeden. Het spreekt aldus van zelf, dat indien men, met de bloemen af te plukken, de vorming der vruchten belet, al het voedsel dat tot die vorming bestemd was naar boven zal gaan, dat alzoo de knollen beter gevoed zullen worden, en men op die wijze meer knollen, of dikkere en zwaardere knollen bekomen zal.

Ook heeft de ondervinding geleerd, dat, indien men de bloemen der aardappelplanten afplukt, de oogst der aardappelen of pataten met een vijfde vermeerderd wordt.

bekleeden, als parias behandeld, zedelijk en stof-felijk onmeedoogend verwaarloosd.

Slecht gehuisvest, half gevoed, nog minder gekleed, dikwijls heel niet onderwezen en gewoonlijk veroordeeld om eenen arbeid te verrichten, die hunne krachten te boven gaat, verdienen zij in vele gevallen den naam van martelars, daar de lieden, die hen tot zich nemen, er meesttijds enkel op uit schijnen het dubbele problema op te lossen: voor de bestellingen zoo weinig mogelijk uit te geven en zooveel mogelijk uit hen te trekken.

Bruno had zijne ouders bijna niet gekend. Zijn vader een kaaiwerker, stierf toen het jongste nog geene drij jaar oud was, en zijne moeder, eene voormalige dienstmeid, overleefde haren echtgenoot niet meer dan zes maanden.

Zij beiden waren zelf weeskinderen geweest, zonder nabestaanden, schier zonder vrienden of betrekkingen in de handelsmetropool, en dus werd het knaapje op zijne beurt door den armen opgenomen.

Minder gelukkig dan zij, werd hij niet, als zij, in een weeshuis opgevoed.

Door het bestuur der godshuizen gewerd, viel hij het bureel van weldadigheid ten deel en werd te Austruweel bij schamele dagloners, tegen betaling van eenige centimen daags in den kost gedaan. Op zijn achtste jaar reeds trad hij bij Petrus Johannes Claessens in dienst.

De pachter had een koewachter noodig, en wijl hij nietvoornemens was dien ordentlijk te betalen, liet hij het oog op Bruno vallen, die, tamelijk sterk voor zijnen ouderdom, hem niets aan onderhoud of loon zoude kosten. — Het bureel van weldadigheid ging voort enige centimen daags te geven, — en tenzelfde tijde hem nigenoeg de diensten van een halven knecht konde bewijzen.

In den beginne had Bruno op de hoes niet te klagen, integendeel.

En plek land aldus, welke gewoonlijk vijftig zakken pataten opbrengt, zal er zestig opbrengen indien de bloemen bij tijd afgeplukt worden.

Maar men moet in dit afplukken voorzichtig te werk gaan. Men moet zorgen dat men geene takken met loofafplukke of breke, maar de bloemtrossen *alleen*. Want indien de bloemen en vruchten verteerwiktigen zijn, zijn integendeel de bladeren voedingwerkruigen. Zij zijn het, gelijk wij aanstonds zegden, die het voedsel voor de onderaardsche knollen voorbereiden. Met bladeren af te plukken brengt men aldus schade aan den oogst.

Aldus in korte woorden:
Hoe minder bloemen, hoe rijker oogst.

Maar ook:
Hoe meer bladeren, hoe rijker oogst.

Stadsbelangens.

Hoe meer men de daden van onze liberale stadhuislazen nagaat, hoe meer wint men de overtuiging dat zulk spel niet lang kan duren. Strengere heeren regeren niet lang, zegt het spreekwoord en het heet gelijk.

Eertijds werd de stad vaderlijk en onpartijdig bestuurd. Zij die aan het hoofd van het stadsbestuur gespaast waren, hadden geen ander doel dan de rechtvaardigheid in al hunne daden te doen doorstralen. Alle burgers waren gelijk voor de regering; alle konden dezelfde aanspraak maken op hare bescherming en hare onpartijdigheid.

Dat was den onnoozelen goeden ouden tijd, toen de menschen nog dom genoeg waren om te denken dat een burgemeester een schepen of een raadslid zijn ambt aanvaardde enkel om de openbare belangens der stad te handhaven en te beschermen.

Het liberaal progres, *voyez-vous*, heeft dat allemaal veranderd. Een liberaal komt heden aan het roer om de partijdriften zijner aanhangers te voldoen. Zit er ergens in eene Commissie van hospitaal of van armbestuur een lid betweld niet op de knieën kruipt voor de liberale afgoden, knak, hij moet plaats maken voor het een of ander liberaal schaaft, M.M. Beltonville, Daris en Goor weten daarvan te spreken. Is er in het stadsbestuur een bediende die niet met hart en ziel aan de liberalerij verkleefd is, hij wordt op straat gezet gelijk M. Smets.

Rechtuit gezegd, de afzetting van M. Smets als bediende op het stadhuis te Tongeren is eene der onbeschaamste wraaknemingen waarvan ooit een openbaar bestuur het voorbeeld heeft gegeven.

Onze vieze mannen voelen dat de burgers van Tongeren hun deze onrechtvaardigheid niet zullen vergeven, daarom doet het smierbladje zijn best om te bewijzen dat de katholieken wanneer zij het kunnen niet anders handelen als de liberalen.

Het is maar jammer dat het arm stadhuisgezette geen enkel voorbeeld kan geven van eene liberaal bediende die door de katholieken van zijn ambt zou beroofd zijn geworden. De voorbeelden die het aanhaalt werden verleden zaterdag door den *Courrier* den boden ingeslagen en thans staat het stadhuis papierke daar beschaamd en onthutseld gelijk alle leugenaars die op hunne leugens betrappt zijn.

De afzetting van M. Smets is eene schande. Er is geen eerlijk man, tot welke denkwijze hij ook toebehoort die zulke daad niet moet afkeuren.

De boerin leefde nog. Zij was een brave en verstandige vrouw, die het hoofdgebrek haars mans, onverzadelijke geldzucht, rechtschapen betreurde, en aan hetzelfde, waar zij konde, perk en paal stelde.

Van daar, dat zij haar best deed om Peerjan te belotten op den arbeid en het kostgeld van het jongste, gelijk bij dezes opname zijn plan was, al te zeer te speekleeren.

Zoo moest de boer het verscheidene jaren achtereen knorrende aanzien, hoe het kind *nétens Tist*, hunnen eigen zoon, gevoed, gekleed en gehuisvest werd, hoe het nevens dezen met de overige kinderen des dorps speelde en gedurende de wintermaanden bij den meester te Oorderen school ging.

Dan, die gelukkige tijd duurde niet lang, niet langer dan tot aan de dood der waardige vrouw: die den wees ontviel, juist toen hij zijne eerste kennis deed aan de school, na ontrent vijf jaren hem wezentlijk tot moeder te hebben verstrekt.

Van daar af werd zijn lot alles behalve schoon, begon voor hem een leven van ontberingen en vernederingen, van ruwen arbeid en nog ruwere mishandeling.

Het was alsof Peerjan gezworen had zich voor de gedwongen verdragenzaamheid, hem door zijne vrouw zaliger opgelegd, schadefos te stellen. Van spelen of school gaan was natuurlijk geenspraak meer. Van 's ochtends tot 's avonds in de weide op het veld of in de schuur, mocht Bruno bijna nooit zich in huis vertoonen en liep hij met lampen bedekt, ja dikwijls half naakt, zelfs bij wintertijd.

Voor nachtleger werd hem in den stal een hok, niet veel beter dan dat der boden aangewezen, zijnen honger moest hij met het overschot van de tafel des meesters en der dienstboden, en als van die tafel niets overschoot, — wat weleens het geval was, — met ruwe peelen en rapen verzadigen.